

PRIJEDLOG

**ELABORAT O OPRAVDANOSTI TRANSFORMACIJE JAVNE USTANOVE CENTAR
SAVREMENE UMJETNOSTI CRNE GORE U JAVNU USTANOVU MUZEJ SAVREMENE
UMJETNOSTI CRNE GORE**

Cetinje, mart 2023. godine

I PRAVNI OKVIR

Pravno utemeljenje za transformaciju Javne ustanove Centar savremene umjetnosti u Muzej savremene umjetnosti, sadržan je u odredbama, prvenstveno Zakona o kulturi ("Sl. list CG", br. 49/08, 16/11, 40/11, 38/12), te Zakona o muzejskoj djelatnosti ("Sl. list CG", br. 49/10, 40/11). Odredbama čl. 13 i 14 Zakona o kulturi, u bitnom, propisano je da je ustanova pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost za koju je osnovana, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove, a može je osnovati država, opština, domaće i strano pravno ili fizičko lice. Ustanova se osniva na neodređeno ili na određeno vrijeme.

Osnivač ustanove je dužan da, prije donošenja akta o osnivanju ustanove, usvoji elaborat o opravdanosti osnivanja ustanove, koji sadrži, naročito: ciljeve i zadatke radi kojih se ustanova osniva; potrebe za obavljanjem djelatnosti ustanove; program obavljanja djelatnosti ustanove; namjere o obavljanju drugih djelatnosti; način obezbjeđenja sredstava i drugih uslova za rad ustanove; koncepciju razvoja ustanove (član 15).

Ustanova čiji je osnivač država ili opština osniva se kao javna ustanova, a može se osnovati radi obavljanja djelatnosti u jednoj ili više oblasti kulture. Elaborat o osnivanju javne ustanove, pored pobrojanih elemenata, treba da sadrži i razloge da se potrebe za vršenjem djelatnosti za koju se javna ustanova osniva ne mogu zadovoljiti u postojećim javnim ustanovama (čl. 40 i 41).

Nadalje, a shodno odredbama čl. 2 i 3 Zakona o muzejskoj djelatnosti, muzejska djelatnost obuhvata: sakupljanje, čuvanje, zaštitu, istraživanje, stručnu i naučnu obradu, dokumentovanje, sistematizaciju u zbirke, prezentaciju i valorizaciju muzejskog materijala i muzejskih lokaliteta. Obavljanjem muzejske djelatnosti stvaraju se uslovi da se sačuvaju prirodna, civilizacijska i kulturna materijalna i nematerijalna dobra, kao dio nacionalne i opšteljudske baštine, radi zadovoljavanja kulturnih, naučnih i obrazovnih potreba pojedinca i društva. Muzejsku djelatnost obavljaju muzeji, pod uslovom i na način propisan ovim zakonom. Muzejska djelatnost je od javnog interesa, a isti se ostvaruje: istraživanjem, prikupljanjem i proučavanjem muzejskog materijala; organizovanjem stalnih i povremenih izložbi; obavještanjem javnosti o radu muzeja; objavljivanjem podataka o muzejskom materijalu i muzejskoj dokumentaciji.

Muzej je neprofitna ustanova u službi društva i njegovog razvoja otvorena za javnost, koja sakuplja, konzervira, istražuje i prezentuje materijalne dokaze o ljudima, životnoj sredini i prirodi, radi izučavanja, valorizacije, edukacije i estetskog doživljaja. Prema vrsti muzejskih zbirki muzeji mogu biti kompleksni i specijalizovani, a prema osnivaču javni, privatni i muzeji vjerskih zajednica (član 6). Javni muzej može osnovati država ili opština i osniva se kao samostalni muzej (čl. 7 i 8).

Odredbama čl. 31 i 32 Zakona, definisano je, pored ostalog, da se koordinacija rada muzeja vrši kroz obavljanje poslova matične muzejske djelatnosti i muzejskog informacionog sistema. Matična muzejska djelatnost je obezbjeđivanje trajnog, sistematskog, organizovanog i kontinuiranog rada na razvoju i unaprjeđenju muzejske djelatnosti, a zavisno od vrste muzejskih zbirki, matičnu muzejsku djelatnost vrše javni muzeji koje odredi Vlada, na predlog Ministarstva.

Na osnovu tada važećeg Zakona o društvenim djelatnostima ("Sl. list CG", br. 19/90 i 6/91), Skupština Republike Crne Gore donijela je Odluku o osnivanju Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore ("Sl. list RCG", broj 12/95), nakon koje je usvojen Statut (april, 1995), i Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka (januar, 2001). Navedena ustanova osnovana je od društvene ustanove "Republički kulturni centar" i Radne organizacije "Galerija umjetnosti nesvrstanih zemalja "Josip Broz Tito".

Djelatnost Centra, ustanovljena osnivačkim aktom i statutom, obuhvatala je: galerijsko-muzejsku u oblasti umjetnosti; preduzimanje mjera i aktivnosti na prikupljanju, proučavanju, čuvanju i izlaganju umjetničkih djela; formiranje i obogaćivanje različitih kolekcija (legata, zbirki i dr.) umjetnika iz zemlje i inostranstva; istraživanje praktičnim i eksperimentalnim metodama u umjetnostima teatra, filma, videa, dizajna i dr; realizacija i distribucija programa i manifestacija iz oblasti likovne umjetnosti, pozorišta, književnosti, filma i dr; animacioni rad sa publikom kroz organizovanje razgovora, seminara, tečajeva, predavanja, umjetničkih večeri, tribina, promocija i dr; organizovanje stručnih boravaka, kao i gostovanja umjetnika iz zemlje i inostranstva; povezivanje galerijske djelatnosti sa ostalim segmentima kulture (muzika, pozorište, književnost, film, video, fotografija i dr.); održavanje i razvijanje saradnje sa ustanovama kulture i drugim institucijama sličnog tipa u zemlji i inostranstvu; obavljanje marketinga u oblasti kulture; vršenje autorskih i agencijskih usluga, tj. zastupanje i posredovanje između autora i drugih subjekata; podržavanje i pomaganje ustanova kulture koje rade na unapređivanju masovne kulture; podržavanje slobodne umjetničke inicijative u svim vidovima umjetničkih aktivnosti; izdavanje stručne literature, kao i publikacija iz djelokruga rada Centra; osnivanje i izdavanje revije "Ovdje" - časopisa za kulturu i umjetnost; formiranje dokumentacije, biblioteke i ostalih dokumentaciono-informativnih sadržaja u oblasti kulture.

Osnivačkim aktom određeno je da je organ upravljanja Centrom Upravni odbor, koji ima pet članova, i to: predsjednika i dva člana koji se imenuju iz reda naučnih i stručnih radnika a firmisanih u oblastima koje doprinose razvoju kulture, kao i dva člana koji se imenuju iz reda radnika Centra. Upravni odbor i direktora imenuje Vlada.

Nakon donošenja Zakona o kulturi, revolucionarnog propisa u ovoj oblasti u savremenom pravnom poretku, Vlada Crne Gore, na osnovu čl. 36 i 42, a u vezi sa članom 103 Zakona o kulturi, donijela je Odluku o organizovanju Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore ("Sl. list CG", br. 44/13, 27/15, 44/18). Donijet je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji (decembar, 2018) i Statut (april, 2019).

Djelatnost ustanove je: galerijsko-muzejska djelatnost; prikupljanje, proučavanje, čuvanje i izlaganje umjetničkih djela; formiranje i obogaćivanje različitih kolekcija (legata, zbirki i dr.) umjetnika iz zemlje i inostranstva, nastalih tokom 20 i 21 vijeka kao jedinstven i kompletan sistem savremenih umjetničkih pojava; istraživanje praktičnim i eksperimentalnim metodama u savremenoj umjetnosti; realizacija i distribucija programa na cijeloj teritoriji Crne Gore; produkcija i organizacija manifestacija iz oblasti savremene umjetnosti (likovna umjetnost, pozorišna djelatnost, književnost, muzika, film i druge audiovizuelne djelatnosti); organizacija seminara, tečajeva, predavanja, tribina i promocija o savremenoj umjetnosti; razmjena umjetnika i organizovanje rezidencijalnih boravaka umjetnika iz zemlje i inostranstva; razvijanje saradnje i razmjena programa sa ustanovama kulture i drugim institucijama sličnog tipa u zemlji i inostranstvu; vršenje autorskih i agencijskih usluga, tj. zastupanje i posredovanje između autora i drugih subjekata; saradnja sa slobodnim inicijativama u svim vidovima umjetničkih aktivnosti; saradnja sa nezavisnim institucijama kulture, nevladinim organizacijama i udruženjima iz oblasti savremene umjetnosti; izdavanje i promet stručne literature, kao i publikacija iz djelokruga rada Centra; izdavanje časopisa iz oblasti savremene umjetnosti "Art centrala"; razvoj produkcije i prometa kulturnih proizvoda; obavljanje marketinga u oblasti kulture; rad na formiranju i dopunjavanju dokumentacije Centra, nabavka i popunjavanje bibliotečke građe, vođenje i ažuriranje evidencije podataka vezanih za djelatnosti Centra; izrada konzervatorskih projekata, sprovođenje konzervatorskih mjera na nepokretnim i pokretnim kulturnim dobrima, konzervacija i restauracija umjetničkih eksponata iz fonda Centra i pružanje ovih usluga trećim licima, u skladu sa zakonom; obavljanje ugostiteljske djelatnosti za potrebe svojih posjetilaca u svom objektu.

Centar može, pored navedenih djelatnosti, davati u zakup pojedine djelove svojih objekata, kao i obavljati druge poslove koji su u funkciji ostvarivanja djelatnosti kulture, od animacije mladih i povećanja dostupnosti kulturnih sadržaja osobama sa invaliditetom do popularizacije kulture, u skladu sa zakonom i statutom Centra.

Centrom upravlja Savjet, koji ima predsjednika i četiri člana od kojih je jedan iz reda zaposlenih u Centru. Predsjednik i članovi Savjeta Centra, osim članova Savjeta iz reda zaposlenih, su afirmisani stvaraoci i stručnjaci iz oblasti koje doprinose razvoju kulture. Savjet Centra imenuje Vlada Crne Gore, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove kulture. Centrom rukovode umjetnički direktor i poslovni direktor, koje imenuje i razrješava Vlada, u skladu sa zakonom. Ukoliko se za poslovnog direktora Centra imenuje umjetnik visoke reputacije ili stručnjak visoke reputacije u kulturi, u skladu sa zakonom, nije obavezno imenovanje umjetničkog direktora.

Ministarstvo vrši nadzor na radom ustanove u pogledu ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti, u skladu sa članom 35 stav 2 Zakona o kulturi. Sledstveno tome, osnivač može promijeniti status ustanove (izdvajanje dijela ustanove u posebnu ustanovu, pripajanje dijela ustanove drugoj ustanovi, organizovanje nove ustanove objedinjavanjem djelova, odnosno spajanjem dvije ili više ustanova ili transformacijom ustanove u privredno društvo), po postupku propisanom za osnivanje ustanove, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Promjena naziva, djelatnosti i sjedišta ustanove vrši se osnivačkim aktom ustanove (član 36 Zakona).

Dugogodišnjim praćenjem stanja u oblasti savremene umjetnosti, Ministarstvo je, uzimajući u obzir zakonski okvir, faktičko stanje i raspoloživi kadar, našlo da će ova ustanova svoje ciljeve i zadatke u kontinuitetu ostvarivati tek nakon transformacije i pravilnog definisanja djelatnosti i poslova.

S tim u vezi, Ministarstvo kulture i medija pripremlilo je Informaciju o potrebi transformacije JU Centar savremene umjetnosti u JU Muzej savremene umjetnosti, na osnovu koje je Vlada Crne Gore, donijela Zaključke (broj 07-5979/2 od 6. oktobra 2022. godine), kojima se zadužuje ovaj organ da najkasnije do kraja IV kvartala dostavi elaborat o opravdanosti transformacije JU Centar savremene umjetnosti u JU Muzej savremene umjetnosti.

II RAZLOZI DA SE POTREBE ZA VRŠENJEM MUZEJSKE DJELATNOSTI ZA KOJU SE JAVNA USTANOVA OSNIVA NE MOGU ZADOVOLJITI U POSTOJEĆIM JAVNIM USTANOVAMA

Strateško planiranje u oblasti razvoja muzejske djelatnosti u Crnoj Gori počiva na međunarodnim propisima i pravilima i nacionalnom zakonodavstvu, a u odnosu na analizu stanja institucionalnog okvira za obavljanje ove djelatnosti u državi. Jedan od standarda za planiranje i razvoj muzejske djelatnosti je i organizovanje mreže muzeja na teritoriji države, kao sigurnog sistema zaštite pokretnog kulturnog nasljeđa i njegove muzeološke interpretacije u savremenom društvenom kontekstu.

Za potrebe osnivanja Muzeja savremene umjetnosti, neophodno je osvrnuti se na postojeću mrežu muzeja u Crnoj Gori, koja u skladu sa zakonodavnim okvirom, počiva na dva principa, tipologizaciju prema osnivaču (javni i privatni) i prema vrsti muzejskih zbirki (kompleksni i specijalizovani) i koordinaciju rada muzeja, kroz obavljanje poslova matične muzejske djelatnosti i muzejskog informacionog centra. U tom smislu, pregled javnih ustanova koje obavljaju muzejsku djelatnost, a koje može osnovati država ili opština, je dat u tabeli:

DRŽAVNI MUZEJ	OPŠTINSKI MUZEJ	KOMPLEKSNI MUZEJ	SPECIJALIZOVANI MUZEJ
JU Narodni muzej Crne Gore	JU Muzeji i galerija Podgorice	JU Narodni muzej Crne Gore	JU Pomorski muzej Crne Gore
JU Pomorski muzej Crne Gore	JU Muzeji i galerije Nikšić	JU Muzeji i galerija Podgorice	JU Prirodnjački muzej Crne Gore
JU Prirodnjački muzej Crne Gore	JU Muzej Bijelo Polje	JU Muzeji i galerije Nikšić	
	JU Polimski muzej, Berane	JU Muzej Bijelo Polje	
	JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje	JU Polimski muzej, Berane	
	JU Zavičajni muzej Pljevlja	JU Zavičajni muzej „Ganića kula”, Rožaje	
	JU Muzeji i galerija Budve	JU Zavičajni muzej Pljevlja	
	OJU „Muzeji” Kotor	JU Muzeji i galerija Budve	
	JU Muzej i galerija Tivat	OJU „Muzeji” Kotor	
	JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	JU „Gradski muzej Mirko Komnenović i galerija Josip Bepo Benković”, Herceg Novi	
		JU Muzej i galerija Tivat	

Pored navedenih javnih ustanova, muzejsku djelatnost u okviru organizacionih jedinica sa istim zadatkom kao i muzeji, obavljaju i ustanove kompleksnog tipa u odnosu na djelatnosti kulture uopšte, centri za kulturu, čiji je osnivač lokalna samouprava, odnosno država kroz Javnu ustanovu Centar savremene umjetnosti Crne Gore (u daljem tekstu: Centar). U opštinama su to: JU Centar za kulturu Danilovgrad, JU Centar za kulturu Kolašin, JP Centar za kulturu Ulcinj i JP Kulturni centar Bar. U navedenim opštinskim ustanovama je u toku proces transformacije i osnivanja samostalnih javnih ustanova za obavljanje muzejske djelatnosti, koje će prema vrsti muzejskih zbirki biti muzeji kompleksnog tipa.

Savremena umjetnost u muzejima i galerijama u Crnoj Gori, koji su, apriorno, bez stalnih postavki, ograničena je na izložbenu djelatnost. Prezentujući djela savremenih umjetnika kao valorizaciju “živog” stvaralaštva pojedinaca oni nemaju aspiraciju prema dosljednom pružavanju kompleksnosti savremene umjetničke scene. Međutim, matični muzej, “antologija nacionalne umjetnosti” Narodni muzej Crne Gore / Umjetnički muzej, u skladu sa zakonskom propisima i profesionalnom misijom ima stalnu postavku koja obuhvata likovno stvaralaštvo od srednjeg vijeka do savremene umjetnosti, a u kojoj dominiraju djela jugoslovenske i crnogorske moderne umjetnosti. U njegovom sastavu su dvije galerije izlagačkog karaktera: Galerija crnogorske umjetnosti “Miodrag Đurić Dado” i Atelje DADO u kojima se prezentuju djela savremene umjetnosti, održavaju predavanja, radionice, okrugli stolovi kojima se afirmiše savremeno stvaralaštvo iz domena raznih umjetničkih oblasti, ali ne i jasno koncipiran odnos prema savremenoj umjetničkoj praksi.

Važno je istaći da svi kompleksni muzeji, pored ostalih muzejskih zbirki, imaju i muzejske zbirke umjetničkog sadržaja, u okviru kojih se, sporadično, prati i savremeno likovno umjetničko stvaralaštvo. Takođe, ističemo da jedino Centar ima osnovne, muzeološke i propisane preduslove za osnivanje specijalizovanog muzeja u oblasti savremenog umjetničkog stvaralaštva, kroz zakonom propisanu organizacionu formu muzeja, kao samostalne javne ustanove čiji je osnivač država.

Za potrebe izrade Elaborata o opravdanosti transformacije Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore u Javnu ustanovu Muzej savremene umjetnosti, Ministarstvo kulture i medija je angažovalo eksperta, saradnika prof. dr Dragana Bulatovića, profesora muzeologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, koji je uradio *Analizu ispunjenosti uslova i procjenu opravdanosti transformacije Javne ustanove Centar savremene umjetnosti Crne Gore u Javnu ustanovu Muzej savremene umjetnosti*, broj 13-082/22-364/3 od 29.09.2022. godine, a koja je pored analize i procjene, obuhvatila i primjere sličnih muzeja u regionu i svijetu, sa opsežnim muzeološkim smjernicama u pogledu uspostavljanja međunarodnih standarda u oblasti savremene muzeološke nauke.

Konsultujući navedenu Analizu prof. dr Dragana Bulatovića, kao i ranije analize stanja u oblasti kulturne baštine¹, posebno u oblasti muzejske valorizacije savremenog umjetničkog stvaralaštva Crne Gore, Ministarstvo kulture i medija, radi racionalizacije unutar potrošačkih jedinica u oblasti kulture, predlaže osnivanje Javne ustanove Muzej savremene umjetnosti Crne Gore (u daljem tekstu: Muzej) i ukidanje Centra. Osnivanjem ove javne ustanove bi se obezbijedili uslovi za razvoj savremenog umjetničkog stvaralaštva i vizuelne kulture, kao i za dugoročnu valorizaciju trajnih vrijednosti u savremenoj crnogorskoj umjetnosti. Istovremeno, ova ustanova bi kroz sredstva savremene komunikacije, kreativne inicijative, bazične profesionalne razmjene, permanentnu edukaciju u oblasti savremene likovne produkcije, nastavila da bogati vizuelnu kulturu najšire zajednice i vrši podsticaj individualnom stvaralaštvu i kolektivnoj prezentaciji umjetničkih vrijednosti u Crnoj Gori, na prestižnim događajima u regionu i svijetu.

Polazeći od principa da je muzejska djelatnost u službi društva, a da muzej trajno čuva naslijeđe za buduće generacije, budući Muzej, treba da ispuni funkciju muzealizovanja **savremenosti**, jer je **modernost** već muzealizovana u nacionalnom Umjetničkom muzeju Narodnog muzeja Crne Gore, ali i u drugim opštinskim muzejima. Upravo na muzealizaciji savremenosti moguće je očuvati sadašnju djelatnost Centra u podsticanju savremenog stvaralaštva i dopuniti muzejsku misiju čuvanja trajnih vrijednosti, kroz standardizovano dokumentovanje i prezentaciju. Primjera spoja aktivne i trezorske misije koju sprovode ustanove iz oblasti umjetnosti, u okruženju i svijetu ima mnogo, te je procjena Ministarstva da djelatnost budućeg Muzeja treba da bude misija podsticanja i muzealizovanja savremenog stvaralaštva, kroz saradnju dva sektora – za stvaralaštvo i kulturnu baštinu. U savremenoj muzeologiji je poznato da bliskost promocije živog stvaralaštva i brze muzealizacije, može dovesti do određene vrste preklapanja i zapostavljanja suštine savremene umjetnosti (žive umjetnosti koja se odvija u ovom trenutku), te se za budući Muzej planira permanentno kritičko preispitivanje naučne (estetske, kulturološke, sociološke) verifikacije savremenog stvaralaštva i dosljednog sprovođenja standarda muzejske selekcije i prezentacije².

Radi sprovođenja navedenog, a u skladu sa odredbama člana 32 stav 3 Zakona o muzejskoj djelatnosti, budući Muzej bi obavljao, pored ostalog, i matičnu muzejsku djelatnost za muzejske zbirke savremenog likovnog stvaralaštva.

¹ Stanje kulturne baštine Crne Gore, Ministarstvo kulture, Podgorica 2006. godina

² Prof. dr Dragan Bulatović, ekspert, saradnik Ministarstva na izradi Analize ispunjenosti uslova i procjene opravdanosti transformacije JU Centar savremene umjetnosti Crne Gore u JU Muzej savremene umjetnosti, septembar 2022. godine

III POSTOJEĆE STANJE – JU CENTAR SAVREMENE UMJETNOSTI CRNE GORE

Centar, na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji (decembar, 2018), svoje poslove obavlja u okviru tri organizacione jedinice: Upravu, Umjetnički sektor i Opšti sektor. Umjetnički sektor poslove obavlja u okviru tri odjeljenja, i to za: muzejsko – galerijsku djelatnost, stručno – umjetničke poslove i konzervatorsku djelatnost.

Kao što je već navedeno, osnovna djelatnost Centra se, većim dijelom, oslanja na poslove muzejske djelatnosti u pogledu muzejskog materijala bivše Galerije nesvrstanih zemalja i likovnog stvaralaštva 20. i 21. vijeka. Takođe, kroz Odjeljenje za stručno – umjetničke poslove, Centar, pored ostalog, obavlja i poslove organizovanja i produkcije muzičkih i književnih programa, organizacije seminara, tečajeva, predavanja, tribina, promocija savremene umjetničke produkcije itd. U okviru Odjeljenja za konzervatorsku djelatnosti, Centar vrši sprovođenje konzervatorskih mjera na vlastitom muzejskom materijalu, kao i na pokretnim i nepokretnim kulturnim dobrima za treće lice.

Broj zaposlenih u Centru je 43, a struktura zaposlenih je, prema organizacionim jedinicama, data u tabeli ispod:

Organizaciona jedinica	Br. zaposlenih	Poslovi	Nivo kvalifikacije i stručno zvanje
UPRAVA	2	direktor i pomoćnik	VII ₁
UMJETNIČKI SEKTOR	23	Rukovodilac, 3 šefa, 19 stručni poslovi	Rukovodilac: VII ₂ konzervator i restaurator, muzejski savjetnik
Odjeljenje za muzejsko – galerijsku djelatnost	13	2 šefa ³ , 9 kustosa, vodič, muzejski pedagog	1 VI (marketing) 9 VII ₁ 3 VII ₂ (slikarstvo) 3 muzejska savjetnika (2 istoričara umjetnosti, 1 slikar) 6 kustosa 1 pedagog
Odjeljenje za stručno – umjetničke poslove	6	1 šef, 1 glavni urednik, 1 urednik, 2 dizajnera, 1 savjetnik za odnose sa javnošću	4 VII ₁ (2 istoričara umjetnosti, 1 profesor jezika i književnosti, 1 grafičar) 2 VII ₂ (teoričar umjetnosti i medija, grafika)
Odjeljenje za konzervatorsku djelatnost	3	1 šef, 2 konzervatora	2 VII ₁ (konzervatora i restauratora) 1 VII ₂ (istorija kulture i istorijske antropologije) 3 viša konzervatora
OPŠTI SEKTOR	18		3 VII ₁ 15 IV

U okviru Umjetničkog sektora Centra, obavlja se muzejska djelatnost i postoji muzejski fond koji po vrsti muzejskih zbirki pripada materijalu specijalizovanog tipa, što podrazumijeva sadržajno

³ Dvorca Petrovića i Galelerije Centar

iste muzejske zbirke (umjetničke). Muzejski materijal je sistematizovan po geografskom principu, u sljedeće muzejske zbirke: azijska (139 predmeta), evropska (221 predmeta), latinoamerička (171 predmet) i afrička (206 predmeta). Navedene muzejske zbirke obuhvataju fond bivše Galerije nesvrstanih zemalja i umjetnički fond koji je prikupljen na osnovu ugovora sa umjetnicima koji su izlagali u Centru, te muzejski fond Centra broji 1025 muzejskih predmeta. Muzejska dokumentacija je vođena u većem dijelu u skladu sa aktuelnim propisima, a posljednja revizija je završena dana 23.01.2018. godine. U odnosu na navedeno, pravna zaštita muzealija je sprovedena.

U ovom Sektoru zaposleno je 23 lica, od čega je najveći broj (9) na poslovima kustosa, a četvero sa stručnim zvanjem muzejski savjetnik. Imajući u vidu sadržaj muzejskih zbirki, Centar u Odjeljenju za stručno – umjetničke poslove zapošljava dva historičara umjetnosti, te ih ukupno ima četiri. Pored toga, u Centru rade na poslovima kustosa diplomirani slikari, vajari, grafički dizajneri, kao i pet konzervatora i restauratora, od čega troje na poslovima konzervacije. Naučna zvanja magistra ima pet zaposlenih, dva konzervatora i restauratora i tri slikara. Centar zapošljava i muzejskog pedagoga.

Muzejska djelatnost se u Centru obavlja u objektima: Upravna zgrada sa 321 m² (na katastarskoj parceli 1299/2, list nepokretnosti 700), Dvorac Petrovića sa 401 m², (na katastarskoj parceli 1299/1, list nepokretnosti 4889), Perjanički dom sa 124 m², Botanička bašta sa 180 m² (prizemlje) i Galerija Centar sa 164 m², (podrum, prizemlje i galerija). U odnosu na navedeno, ističemo da shodno odredbama člana 13 stav 2 Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš ("Sl. list CG", br. 036/11), "Fondacija Petrović Njegoš" za poslove i rad koji su uređeni navedenim zakonom, potomci dinastije imaju pravo isključivog korišćenja prvog spratnog dijela dvorca "Kruševac" u Podgorici, a za protokolarne potrebe prizemni dio sa pravom prioriteta u odnosu na druge korisnike.

Centar sredstva za rad obezbjeđuje shodno Zakonu o budžetu, sa Programa 20 021 – zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine, potprogram 20 021 002 – muzejska djelatnost, aktivnost 20 021 002 003, u ukupnom iznosu od 768.015,84 eura, za 2022. godinu.

IV USLOVI ZA OBAVLJANJE MUZEJSKE DJELATNOSTI

Muzej može da obavlja djelatnost, u skladu sa odredbama člana 11 Zakona o muzejskoj djelatnosti, ako ima: odgovarajući muzejski materijal; prostor i opremu za smještaj, čuvanje, korišćenje i prezentaciju muzejskog materijala; sredstva za kontinuirano obavljanje djelatnosti i stručno osoblje.

Shodno odredbama člana 5 Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje muzejske djelatnosti („Sl. list CG”, broj 19/11), budući Muzej, kao specijalizovani muzej čiji je osnivač država, može da obavlja muzejsku djelatnost, ako, pored sredstava za obavljanje djelatnosti, ima:

1) muzejski materijal koji je:

- sistematizovan u namanje jednu zbirku muzejskih predmeta od interesa za jednu ili više naučnih disciplina, odnosno jednu ili više specifičnih društvenih ili privrednih djelatnosti, i od nacionalnog je značaja;
- stručno obrađen sa odgovarajućom muzejskom dokumentacijom;

2) prostor za:

- dezinfekciju i dezinsekciju predmeta koji ulaze u muzej;
- smještaj, čuvanje i stručnu obradu muzejskih predmeta, prilagođen obliku i materijalu deponovanih muzejskih predmeta;
- izlaganje i čuvanje stalne postavke i povremenih izložbi;

- radionice za preventivnu i trajnu zaštitu muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije;
- muzejsku dokumentaciju;
- muzejsku biblioteku;
- rad sa posjetiocima;
- sanitarni čvor odvojen za posjetioce;

3) opremu za:

- čuvanje i sprovođenje mjera zaštite muzejskog materijala od oštećenja, uništenja i nestajanja;
- održavanje, restauriranje, prepariranje i konzerviranje muzejskog materijala;
- savremeno istraživanje, obradu i korišćenje muzejskog materijala;

4) stručno osoblje, i to najmanje:

- pet kustosa;
- jednog dokumentaristu;
- jednog informatičara;
- jednog muzejskog pedagoga;
- dva konzervatora;
- jednog bibliotekara;
- jednog fotografa;
- dva muzejska tehničara;
- jednog preparatora.

Obavljanje poslova matične muzejske djelatnosti, u muzeju koji odredi Vlada, na predlog Ministarstva, vrši zaposleni sa stručnim zvanjem muzejskog savjetnika, u skladu sa odredbama člana 52 stav 1 tačka 5 Pravilnika o vrsti i stepenu stručne spreme, programu i načinu polaganja stručnog ispita i stručnim zvanjima za vršenje poslova konzervatorske, muzejske, bibliotečke i arhivske djelatnosti ("Sl. list CG", br. 22/12, 26/12 i 70/20).

U skladu sa odredbama člana 32 stav 2 Zakona o muzejskoj djelatnosti, matična muzejska djelatnost obuhvata: pružanje stručne pomoći; unaprijeđenje stručnog rada; prikupljanje, vođenje i analiziranje muzejske statistike; edukaciju muzejskog osoblja; organizovanje stručnog i naučnog rada uz primjenu međunarodnih i nacionalnih standarda u cilju unaprijeđivanja i opšteg razvoja muzeologije i druge poslove utvrđene zakonom.

U odnosu na navedeno, Centar trenutno djelimično ispunjava propisane minimalne standarde za obavljanje muzejske djelatnosti, ali njegov organizacioni oblik ne ispunjava osnovni uslov propisan odredbama Zakona o muzejskoj djelatnosti, koje se, u bitnom, odnose na uslov da je obavljanje muzejske djelatnosti od javnog interesa i da se ista obavlja u okviru samostalne javne ustanove čiji je osnivač Crna Gora. Praksa obavljanja djelatnosti iz oblasti kulturne baštine u sklopu kompleksnih ustanova kulture, pokazala je brojne nedostatke u razvoju pojedinačnih djelatnosti, ali i u primjeni međunarodno standarda, naročito kada je riječ o muzejskoj djelatnosti. Stoga je trenutno zakonodavstvo u Crnoj Gori, iz oblasti muzejske djelatnosti primijenilo sistem osnivanja samostalnih javnih ustanova za obavljanje muzejske djelatnosti, u skladu sa uslovima i standardima koje je utvrdila struka.

Pored navedenog, Centar, osim muzejske djelatnosti obavlja i neke poslove, pored likovnih, i iz oblasti drugih umjetničkih oblasti, ali u manjoj mjeri, te je procjena da u ovoj oblasti navedena ustanova nije ispunila planirana očekivanja.

Takođe, u okviru Odjeljenja za konzervatorsku djelatnost, Centar, shodno sadašnjim osnivačkim aktima, obavlja i neke poslove konzervatorske djelatnosti i posjeduje određenu konzervatorsku

licencu, a u skladu sa propisima koji bliže uređuju konzervatorsku djelatnost. Važno je napomenuti da Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG“, br. 49/10, 40/11, 44/17 i 18/19), pored ostalog, propisuje da konzervatorska djelatnost obuhvata stručne poslove koji se odnose na istraživanje, proučavanje, dokumentovanje, obilježavanje, prezentaciju, valorizaciju i revalorizaciju kulturnih dobara i sprovođenje konzervatorskih mjera, izradu konzervatorskih projekata, izradu studija zaštite kulturne baštine i druge poslove koji se odnose na zaštitu i očuvanje kulturne baštine u skladu sa ovim zakonom. Nadalje, poslove konzervatorske djelatnosti, u okviru svojih nadležnosti, vrši Uprava, organ uprave nadležan za arhivsku djelatnost i javna ustanova za konzervatorsku djelatnost. Određene poslove konzervatorske djelatnosti mogu da vrše stručne i naučne ustanove i druga pravna i fizička lica koja ispunjavaju propisane prostorne, kadrovske, tehničko-tehnološke i materijalne uslove. Bliži uslovi za obavljanje konzervatorske djelatnosti uređeni su Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje poslova konzervatorske djelatnosti („Sl. list CG“, broj 19/11). U odnosu na navedeno, Centar, ali i budući Muzej mogu obavljati samo određene poslove konzervatorske djelatnosti, odnosno one koji se odnose na zaštitu i očuvanje vlastitog muzejskog fonda. Napominjemo da je muzejski fond bivše Galerije nesvrstanih zemalja „Josip Broz Tito“, u postupku utvrđivanja kulturne vrijednosti na inicijativu Centra, kod nadležne Uprave za zaštitu kulturnih dobara, te će za sprovođenje konzervatorskih mjera na navedenom fondu biti neophodna i odgovarajuća konzervatorska licenca.

Osnovni izazov u periodu nakon osnivanja Muzeja će, pored muzealizacije savremene umjetnosti, biti i obezbjeđivanje prostornih uslova za obavljanje djelatnosti, što će biti zadatak osnivača i Muzeja, nakon njegovog osnivanja.

V PROGRAM OBAVLJANJA DJELATNOSTI MUZEJA

Muzej savremene umjetnosti je mjesto stvaranja, izlaganja, interpretacije i čuvanja savremene umjetnosti u svim njenim formama. Cilj mu je podsticati i njegovati razumijevanje savremene umjetnosti stručnim, inovativnim i edukativnim korišćenjem izložbi i muzejskih zbirki, omogućavajući najrazličitijim grupama posjetilaca učenje, kreativnost i jedinstven doživljaj. Kao multiprogramska ustanova posjeduje baštinu i savremenu umjetničku produkciju, što je čini aktivnim i kritičkim dijelom zajednice. Ovaj muzej, prije svih ostalih, ili više od njih, mora biti javni i autonomni prostor u okviru kojeg se svakodnevno testiraju i preispituju kategorije društvene angažovanosti, odgovornosti i jednakih mogućnosti za sve. Neposrednom komunikacijom sa umjetnicima i publikom, uvažavajući njihova iskustva zajednica dobija mogućnost da preispituje dostignuto, kako bi se mogla mijenjati i osnaživati.

Istovremeno, ova muzejska forma kroz stvaranje trenutnog umjetničkog doživljaja, savremene – žive umjetnosti, gradi i predstavljaće baštinu za neke buduće generacije. Prezentacija savremene umjetnosti u trenutku njene pojavnosti izraz je određenog društvenog konteksta nastalog baš u tom vremenu, neponovljiva je i dostupna umjetnicima i publici, atraktivna i omogućava interaktivni pristup svima. Takođe, savremene umjetničke forme moraju biti profesionalno dokumentovane, muzealizovane, te zahtjevaju stručni i naučni pristup u obavljanju poslova, u skladu sa propisima zaštite i očuvanja kulturne baštine, prvenstveno muzejske djelatnosti. U tom smislu je neophodno stvoriti uslove za obavljanje muzejske djelatnosti u skladu sa savremenim standardima i muzej afirmisati kako bi pokretna kulturna dobra, kao dio nacionalne i opštjeljudske kulturne baštine, bila sačuvana i služila zadovoljavanju kulturnih, naučnih, obrazovnih i drugih potreba pojedinca i društva.

Dakle, misija ovog Muzeja je da aktivno podstiče razvoj savremene umjetničke scene Crne Gore, kao centar prikupljanja, proučavanja i predstavljanja savremenih umjetničkih praksi. Takođe,

Muzej svoje aktivnosti mora usmjeriti i na međunarodnu saradnju, kako bi omogućio aktivno praćenje i prezentovanje aktuelnih umjetničkih tokova, i uticao na formiranje veoma žive i dinamične međunarodne scene, čiji dometi bi bili prepoznati u međunarodnim okvirima.

Shodno navedenom, a u skladu sa odredbama Zakona o muzejskoj djelatnosti (poglavlje III), djelatnost budućeg Muzeja bila bi:

- 1) sakupljanje muzejskog materijala kroz umjetničku produkciju i izlaganje savremenih umjetničkih formi, putem istraživanja, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način;
- 2) sprovođenje mjera zaštite muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije;
- 3) stručno i naučno istraživanje savremene umjetničke produkcije radi njenog dokumentovanja, sakupljanja, valorizacije i prezentacije;
- 4) vršenje stručne obrade muzejskog materijala kroz identifikaciju, determinaciju, klasifikaciju i kategorizaciju, analizu i opis, vrednovanje i interpretaciju, stručno istraživanje i dokumentovanje;
- 5) vođenje dokumentacije o muzejskom materijalu;
- 6) vođenje dokumentacije o savremenim umjetničkim zbirkama na teritoriji Crne Gore;
- 7) vođenje dokumentacije o crnogorskim i drugim savremenim umjetnicima;
- 8) davanje stručnog mišljenja radi privremenog izmiještanja muzejskog materijala koji nema odgovarajuću zaštitu;
- 9) vršenje revizije muzejskog materijala;
- 10) organizovanje stalne i povremenih izložbi savremenog umjetničkog stvaralaštva;
- 11) obavljanje matične djelatnosti u oblasti savremenih umjetničkih muzejskih zbirki i umjetničkih formi na teritoriji Crne Gore, u skladu sa zakonom;
- 12) izdavanje kataloga izložbi, stručnih i naučnih publikacija;
- 13) organizovanje multimedijalnih programa;
- 14) obavljanje drugih djelatnosti koje su od značaja za djelatnost muzeja i ostvarivanje prava korisnika.

Budući da za svaki muzej savremene umjetnosti poseban izazov predstavlja objekat – prostor za obavljanje poslova, ovaj Muzej prioritetno treba da radi na obezbjeđivanju lokacije u Glavnom gradu, Podgorici, kao i na definisanju idejnog rješenja prema muzeološkim standardima. Objekat ovog Muzeja, takođe, treba da bude arhitektonsko djelo savremene umjetnosti.

Imajući u vidu postojeći muzejski materijal Centra, koji bi bio i osnivački fond Muzeja, sama koncepcija formiranja muzejskih zbirki treba da ima razvojni aspekt i otvorena za nove muzeološke sadržaje savremene umjetnosti, uz posebnu pažnju o postojećoj muzejskoj zbirci bivše Galerije nesvrstanih zemalja, koja je u postupku utvrđivanja kulturne vrijednosti i evidentno ima, pored ostalog, i kulturno-istorijski značaj i može postati pokretno kulturno dobro, u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara.

VI KONCEPCIJA RAZVOJA USTANOVE

Kao što je već navedeno, u Crnoj Gori ne postoji ustanova koja ima koncepciju, misiju, viziju i jasnu strategiju razvoja, koja bi se dominantno bavila savremenim umjetničkim praksama. Ne postoji, zapravo, mjesto okupljanja i razmjene ideja i shvatanja sa aspekta novih umjetničkih pozicija, mjesto gdje bi se uporedo sa djelima koji pripadaju klasičnim i proširenim medijima prezentovali novi vizuelni mediji; mjesto koje bi se generisalo iz novih duhovnih i kreativnih vrijednosti, iz specifičnih izražajnih formi i nomadskog pluralizma umjetnika postmodernog usmjerenja. Ovu ulogu u regionu i svijetu obavljaju muzeji savremene umjetnosti. Paradoksalno je da jedino Crna Gora u regionalnom okruženju nema formiran muzej savremene umjetnosti koji

bi praćenjem savremenih umjetničkih kretanja – originalnih umjetničkih koncepata, prezentacija, propagiranja novih ideja, angažovanih akcija – promovisala novi vid djelovanja u našoj kulturi i otvorila joj nezaobilazne i imanentne prostore akcije i afirmacije.

U godinama koje dolaze neophodno je da se dâ jasna vizija o modalitetima kretanja umjetnosti i animacije javnog mnjenja kako bi se umjetnosti vratila njena društvena uloga. Muzej ne bi bio samo onaj institucionalni okvir unutar koga se prepoznaju i prate savremene tendencije već unutar koga se organizuje istraživanje novih pravaca i produkcija programa/događaja koji reflektuju, kritički propituju ili redefinišu i određene lokalne/regionalne/globalne aktuelne tendencije, probleme, fenomene.

Ministarstvo kulture i medija, pokrenulo je proces osnivanja Muzeja koji bi pratio umjetničku savremenu scenu u svim njenim formama. Doba u kojem živimo – doba kulturne globalizacije, zahvaljujući razvijenim sistemima komunikacija, učinilo je da čitav svijet postane jedinstvena kulturna pozornica. U ovom kontekstu možemo razmišljati o međunarodnoj afirmaciji crnogorske umjetnosti i promovisanju sistema vrijednosti koji odgovaraju najvišim standardima svjetske savremene umjetnosti.

Pred dinamičnom umjetnošću, kakva je današnja, Muzej bi trebao da djeluje kao mjesto na kojem se stiču znanja o djelima neprolaznih vrijednosti iz domena istorije umjetnosti, ali i kao centar koji pozitivno utiče na promjenu sudova ukusa kada je riječ o klasičnim medijima u kontekstu njihove produkcije i istraživanja koji mjenjaju, već ranije prihvaćen, sistem vrijednosti.⁴

Postavlja se i pitanje savremenosti koja u muzejima savremene umjetnosti, u regionu i svijetu, ima fleksibilnu, temporalnu dimenziju. Po mišljenju imanentnih stručnjaka iz oblasti istorije umjetnosti ona obuhvata djela od Renesanse, po drugima se odnosi na umjetnost koja je definisana pojmovnom odrednicom moderna i postmoderna, dok po onima koji shvataju savremenost kao aktuelnost, obuhvata posljednje decenije.

U ovom kontekstu Muzej bi trebalo da se bavi umjetničkim stvaralaštvom od sredine XX vijeka, kada su se u crnogorskoj modernoj umjetnosti odigrale kapitalne promjene koje su otvorile put postmodernoj i sada aktuelnoj savremenoj umjetnosti, u domenu "novih prestupničkih praksi", a koje će u budućnosti postati prošlost, ali i neizbježnost bez koje je nemoguće sagledati i odrediti savremenost.

S obzirom na to da se Muzej formira transformacijom Centra savremene umjetnosti koji je pak nastao transformacijom Galerije nesvrstanih, ili osnivanjem muzeja koji bi baštiniio zbirke Centra, on je dužan da čuva, prezentuje i valorizuje njegove postojeće fondove koje može proučavati kao izvor informacija o savremenom, a kojim bi se proširio rakurs teorijskih istraživanja o savremenosti kao izrazu sadašnjosti koja se oslanja na prošlost i otvara prostor budućnosti.

Riječ je o Muzeju koji ima intenciju „otvorenog muzeja“ u formiranju značenja, kreiranju identiteta, zbližavanju svih umjetnosti, prožimanju heterogenih projekata; povezivanju sa publikom i „nepublikom“, te olakšavanje recepcije umjetničke produkcije i prikazivanja, i prikazanih sadržaja.

Međutim, koncipiranje stalne postavke, ne bi bilo ograničeno naslijeđenim koncepcijama koji bi usmjeravali ili ograničavali njegovu programsku politiku, aktivnosti produkcije, interpretacije, komunikacije, prezentacije.

⁴ Akile Bonito Oliva, Muzeji koji privlače pažnju, Clio, Beograd, 2010, 33.

Stalne postavke na kojima se predstavlja savremeno nasljeđe formirano od živog stvaralaštva koje prati razvoj savremenih istraživanja, trebale bi se mijenjati svake dvije ili tri godine. U skladu sa intencijom da će Muzej dobiti status matične muzejske ustanove savremene crnogorske umjetnosti, stalne postavke bi se, nakon stalne/privremne muzejske prezentacije, kao izložbe prenosile u muzejske jedinice lokalnih zajednica. Takođe, očekivana je i obaveza da se retrospektive, studijske, autorske, konceptualne, problematske izložbe prezentuju po istom principu na mjestima gdje su neke umjetničke pojave ili pokreti nastali ili bili afirmisani.

Pored svoje matične uloge u savremenoj crnogorskoj umjetnosti, u okviru redovne djelatnosti, Muzej bi ostvarivao tijesnu saradnju sa srodnim kulturnim institucijama sličnog konceptijskog profila koje djeluju u regionu i na širim prostorima; inicirao saradničke projekte/događaja sa institucijama, organizacijama, pojedincima koji djeluju u sferi teatra, muzike, plesa, filma, savremenih tehnologija, kreativnih industrija, itd...

U prostorima Muzeja, koji treba da budu prilagođeni multimedijalnim projektima iz domena raznih oblasti savremene alternativne, avangardne umjetničke prakse/kulture, odvijace se i: muzički koncerti; stručna predavanja; promocije djela domaćih i stranih autora; okrugli stolovi, simpozijumi; radionice, djela pozorišne produkcije, video i filmske prezentacije i drugi umjetnički sadržaji.

Savremena likovna scena bi se prezentirala kroz projekte različitog profila: stalnu postavku; reprezentativne samostalne izložbe umjetnika; alternativne i eksperimentalne programe. Izložbe treba da prati razgovor sa umjetnicima, vođenje kroz izložbu, predavanja, prezentacije, publikacije.

Pored kulturne, Muzej bi imao i značajnu pedagošku i obrazovnu ulogu, koja treba da zadovolji principe: interpretativne i komunikacijske funkcije, obrazovanja, informisanja, događaja uživo, produkcije i eksperimenta, zabave i komunikacijske akcije. Svojom mnogoznačnošću Muzej treba da postane most između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. On djeci, kroz njima bliska savremena tehnološka dostignuća, treba da nudi avanturu duha stvaralačke igre u kojoj se podstiče mašta i kreativnost. Muzej treba da osmisli pomoć u edukaciji lokalnih umjetnika, kustosa, teoretičara muzejskih pedagoga, muzeologa itd., da stimuliše lokalnu scenu, podržava umjetnike svih generacija koji praktikuju savremenije forme i koncepte umjetničkog izraza, da obezbijedi sredstva, instrumente, prakse kojima će njihov rad postati vidljiv (organizovanje data baze, kreiranje online prezentacija pojedinih umjetnika itd.).

Osim ekspozicija koje bi se organizovale u zatvorenom izložbenom prostoru, Muzej bi, u cilju afirmacije i valorizacije crnogorske savremene umjetnosti, organizovao izložbe crnogorskih autora i izvan Crne Gore.

U okviru izdavačke djelatnosti, Muzej bi publikovao, pored kataloga muzejskih izložbi, i: propagandni materijal koji prati aktuelne izložbe; informator o realizovanom; program Muzeja tokom kalendarske godine i program za narednu godinu; časopis za savremenu umjetnost koji bi se bavio aktuelnim dešavanjima na domaćoj i svjetskoj umjetničkoj sceni; tekstove i publikacije referentnih kritičara i teoretičara umjetnosti.

Muzej otvara mogućnost da se kvalifikuje kao prostor internacionalne razmjene, prostor za sabiranje djela, ali i prostor koji omogućava selekciju na internacionalnom planu koja pruža široke mogućnosti kreiranja novih ideja koje polaze od paradigme vizuelnog mišljenja i mentalne radnje. On treba da pruži pomoć u internacionalizovanju rada domaćih umjetnika (uvid u aktuelne

međunarodne konkurse za umjetničke rezidencije, open calls za internacionalne prokjekte, organizovanje stručnih posjeta izložbama u regionu itd.

Univerzalnost likovnog izraza otvara široke mogućnosti međunarodne saradnje i prezentacije crnogorske kulture, zbog čega treba uticati na stvaranje boljih uslova za povećanje mobilnosti likovnih umjetnika i razmjenu programa, jačanje stručnih kompetencija, podršku inicijativama kvalitetne likovne produkcije i produkcije iz oblasti primijenjene umjetnosti i kreativnih industrija i, uopšte, novih tendencija koje su kompatibilne sa globalnim tehnološkim razvojem.

VII NAČIN OBEZBJEĐIVANJA SREDSTAVA I DRUGIH USLOVA ZA RAD

Muzej će preuzeti kadar, prostor i opremu, kao i sredstva za obavljanje djelatnosti Centra.

1. Sredstva za obavljanje djelatnosti

U odnosu na navedeno, Centar je u 2022. godini, raspolagao sredstvima za sljedeću namjenu:

Aktivnost 20 021 002 003		Djelatnost Centra savremene umjetnosti	768,015.84
	4	Izdaci	768,015.84
	41	Tekući izdaci	669,403.84
	411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	439,752.52
0820	411-1	Neto zarade	313,158.41
0820	411-2	Porez na zarade	34,763.37
0820	411-3	Doprinosi na teret zaposlenog	65,278.94
0820	411-4	Doprinosi na teret poslodavca	21,434.52
0820	411-5	Opštinski prirez	5,117.29
	412	Ostala lična primanja	8,379.98
0820	412-5	Otpremnine	0.98
0820	412-7	Ostale naknade	8,379.00
	413	Rashodi za materijal	59,916.90
0820	413-1	Administrativni materijal	7,081.00
0820	413-3	Materijal za posebne namjene	32,010.00
0820	413-4	Rashodi za energiju	13,822.50
0820	413-5	Rashodi za gorivo	7,003.40
	414	Rashodi za usluge	89,478.44
0820	414-1	Službena putovanja	9,057.91
0820	414-2	Reprezentacija	1,159.23
0820	414-3	Komunikacione usluge	3,897.86
0820	414-4	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	2,579.72
0820	414-6	Advokatske, notarske i pravne usluge	529.34
0820	414-7	Konsultantske usluge, projekti i studije	26,405.81
0820	414-8	Usluge stručnog usavršavanja	1,636.14
0820	414-9	Ostale usluge	44,212.43
	415	Rashodi za tekuće održavanje	9,603.00

0820	415-2	Tekuće održavanje građevinskih objekata	5,761.80
0820	415-3	Tekuće održavanje opreme	3,841.20
	417	Renta	7,000.00
0820	417-1	Zakup objekata	7,000.00
	419	Ostali izdaci	55,273.00
0820	419-1	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	35,820.00
0820	419-2	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	6,860.00
0820	419-3	Izrada i održavanje softvera	882.00
0820	419-4	Osiguranje	5,390.00
0820	419-5	Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	490.00
0820	419-6	Komunalne naknade	5,292.00
0820	419-9	Ostalo	539.00
	43	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	61,610.00
	431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i	61,610.00
0820	431-8	Ostali transferi pojedincima	9,050.00
0820	431-9	Ostali transferi institucijama	52,560.00
	44	Kapitalni izdaci	37,001.00
	441	Kapitalni izdaci	37,001.00
0820	441-3	Izdaci za građevinske objekte	1.00
0820	441-5	Izdaci za opremu	17,000.00
0820	441-6	Investiciono održavanje	20,000.00
	46	Otplata dugova	1.00
	463	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1.00
0820	463-0	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1.00

U 2023. godini, Muzej će, nakon okončanja postupka osnivanja, poslovati sa sredstvima koja budu opredijeljena za djelatnost Centra, u skladu sa Zakonom o Budžetu za 2023. godinu.

2. Kadar

Kao što je navedeno, Centar zapošljava 43 lica, što će biti kadrovski potencijal za Muzej u periodu nakon osnivanja, te se bruto zarade i doprinosi neće uvećavati u odnosu na sredstva Centra u 2023. godini.

Nakon osnivanja, Muzej može obavljati muzejsku djelatnost sa kadrom koji je opisan u Poglavlju III ovog Elaborata, odnosno sa 43 zaposlena lica, od čega sedam zaposlenih ima VII₂ nivo kvalifikacije, 20 ima VII₁, jedan zaposleni VI i 15 IV nivo kvalifikacije. Kada su u pitanju stručna zvanja, četiri lica imaju stručno zvanje muzejski savjetnik, šest stručno zvanje kustos, jedan zaposleni ima stručno zvanje muzejski pedagog i 3 stručno zvanje viši konzervator.

Imajući u vidu raspoloživi muzejski fond i muzejsku dokumentaciju, kao i vrstu nivoa kvalifikacije zaposlenih u Centru, nedostajuća stručna zvanja se mogu nadoknaditi od postojećeg kadra Centra.

Polazeći od propisanih standarda, prilikom izrade akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji budućeg Muzeja, potrebno je uraditi analitičku procjenu obima i složenosti poslova obuhvaćenih djelokrugom rada i, u skladu sa muzejskim standardima, utvrditi odgovarajuće uslove za njihovo obavljanje i potreban broj izvršilaca.

3. Prostor za rad i oprema

Za realizaciju poslova iz Poglavlja V ovog Elaborata, Muzej će koristiti prostor i opremu Centra. U periodu nakon osnivanja, Muzej će u saradnji sa određenim državnim organima, a prije svega sa Ministarstvom kulture i medija, rješavati pitanje buduće lokacije i prostora za rad ustanove u punom kapacitetu, a u skladu sa godišnjim i srednjeročnim programom rada.

VIII PRIJEDLOG MJERA

Za realizaciju ovog Elaborata potrebno je donijeti Odluku o osnivanju Muzeja savremene umjetnosti Crne Gore, kao specijalizovane javne ustanove koja će obavljati poslove muzejske i matične djelatnosti, kao i druge poslove iz svoje nadležnosti, a kojom će se propisati i prelazni režim rada.